

Hoftebrudd - pasientforløp, preoperativt og postoperativt

D45548

 Utgave:
2.00

 Gjelder fra:
01.12.2021

Side 1 av 6

Hensikt og omfang

- Gjelder alle pasienter som opereres for hoftebrudd.
- Sikre at pasienten får korrekt preoperativ forberedelse, uten unødvendig ventetid og med et optimalt postoperativt forløp.
- Prosedyren bygger på «Norske retningslinjer for tverrfaglig behandling av hoftebrudd» og må sees i sammenheng med «Hoftebrudd – pre- og postoperativt, sjekklister».

Ansvar/målgruppe

- Avdelingssjefer ved involverte avdelinger har ansvar for at innholdet i dokumentet gjøres kjent for alle involverte i behandlingsforløpet.
- Alt helsepersonell som er involvert i pasienter med hoftebrudd har ansvar for at prosedyren gjennomføres riktig.

Handling

For å se oppgaver i den enkelte behandlingsenhet, klikk på aktuell link:

Preoperativt	Postoperativt
Skadested/ambulanse	Postoperativ overvåkning/Intensiv
Akuttmottak	Røntgenavdeling
Røntgenavdeling	Sengepost
Mottaksstue	Tverrfaglig tavlemøte /visitt 1.postoperative dag
Spesielle beslutninger ved hoftebrudd	Utreise

For å se pasientforløpet i sin helhet:

Preoperativt

Skadested/Ambulanse

- Utfør punktene «Avleveringsklar pasient til sykehus», se [Hoftebrudd - pasientforløp, sjekklister](#)

Akuttmottak

Sykepleier

- Forbered og utfør mottak av hoftebruddspasient, se [Hoftebrudd - pasientforløp, sjekklister](#)
- Registrer pasienten i DIPS; se [DIPS - Registrering av ø-hjelp konsultasjon](#)
- Ved rød triage på vitale parameter i ambulansen: Konsulter lege om pasienten kan kjøres direkte på røntgen.

Ambulansepersonell

- Flytt pasienten over på skadebåre

Røntgenavdeling (innen 20 minutter)

Utgave: 2.00	Hoftebrudd - pasientforløp, preoperativt og postoperativt	D45548 Side 2 av 6
-----------------	--	-----------------------

- Utfør røntgen hofte, se [Hoftebrudd - pasientforløp, bildediagnostikk](#)
- Utfør røntgen thorax kun på særlig indikasjon
- Radiograf varsler LIS2 om at bilder er tatt

Gjelder for Tynset

- Pasienter med mistenkt brudd i øvre femurende - når situasjonen tilsier at det ikke skal opereres på natt - skal avvvente radiologisk utredning til neste morgen kl. 07:30 slik at bildene er klare for kirurgisk demonstrasjon på rtg. møtet kl. 07:50. Se [Gjelder for Tynset](#)

Mottaksstue

- Ambulansepersonell gir rapport til sykepleier (SAMPLE); se [Pasientsikkerhetskort - ISBAR, sikker muntlig kommunikasjon](#)
- Pasienten legges i seng utstyrt med antidecubitussmadrass, «søsterhjelp», intravenøs-stativ (når tilgjengelig), og kladd under stikkklaken

Sykepleier

- Registrer vitale parametere; bruk [Triage - Ansvar og gjennomføring, akuttmottak](#) og [NEWS2 - Ansvar og gjennomføring](#) på sengepost
- Varsle pårørende, dersom dette ikke er gjort av ambulanspersonell
- Bestill blodprøver «Hoftebrudd innkomst». Ta blodsukker på diabetikere
- Ta EKG på alle pasienter over 70 år, og de med hjerte-/ lungesykdom (EKG nyere enn 3 mnd. kan aksepteres). Vurderes individuelt ut ifra pasientens tidligere sykehistorie og generelle tilstand
- Del ut skjema for kartlegging av funksjonsnivå til pasient/pårørende; [Funksjonsstatus - Komparentopplysninger](#), registrer opplysningene i SPL Kartleggingsnotat og SPL Innkomstnotat

Bioingeniør

- Ta blodprøver

Ortoped (innen 1 time)

- Avklar indikasjon for operasjon, med operasjonsmetode og tidspunkt.
- Beslutt fastetidspunkt; forordne ernæringsdrikk inntil 2 t før operasjon/faste fra kl 02:00 ved operasjon dagen etter; [Faste - før anestesi](#) ev. [Diabetes - Faste til operasjon](#)
- Forordne antibiotika, se [Legemidler - Antibiotikabruk i sykehus, nasjonal faglig retningslinje](#) (kap. Profylakse ved kirurgi, s. 22)
- Informer pasienten
- Marker operasjonsfelt/side, se [Ortopedi - Preoperativ markering av operasjonsnitt](#)
- Kartlegg om pasienten bruker antikoagulantia; se [Ortopedisk kirurgi - Tromboseprofylakse](#)
- Opprett operasjonsmelding med forordninger og sett pasienten på operasjonsprogrammet, se [DIPS - Melde til operasjon, Ø.hjelp ved innleggelse](#)

Gjelder for Tynset

- Disse pasientene opereres ikke på natt. Bioingeniører, ortopeder, anestesileger og operasjonspersonell har hjemmevakt på natt/helg.
- Se avsnitt [Røntgenavdeling \(innen 20 minutter\)](#)

Anestesilege

- Foreta preoperativt tilsyn og vurdering
- Vurder femoralisblokkade og forordne videre smertebehandling
- Dokumenter tidspunkt for gitt femoralisblokkade på anestesiskjema
- Henvis til indremedisinsk tilsyn ved behov, følg [Preoperativ - Kardiologisk vurdering før elektiv kirurgi](#)

Ortoped

- Opprett inkomstnotat i UNO Hofte
- Utfør legemiddelsamstemming, se [Legemidler - Opptak av legemiddelanamnese og samstemming av legemiddellister ved innleggelse](#)

Sykepleier

- Registrer pasienten som innlagt i DIPS; bruk [DIPS - Registrering av øyeblikkelig hjelp pasient, innleggelse](#)
- Planlegg utskrivelse. Varsle pasientens bostedskommune, send [PLO - Registrere PLO-kommune og sende melding om innlagt pasient](#) og [PLO - Helseopplysninger](#)
- Gi pasient og pårørende skriftlig og muntlig informasjon om forventet forløp for hoftebruddpasienter, se [Pasientinformasjon - Hoftebrudd, pasientforløp \(brosjyre\)](#)
- Sørg for at femoralisblokkade /smertebehandling blir gitt etter forordning, følg lokale rutiner.
- Administrer forordninger på anestesijournal og legemiddelliste A
- Utfør generelle preoperative forberedelser for hoftebruddpasienter
- Vurder [Blærescanning](#)
- Registrer sist målte vitale parameter (NEWS2) i [Trykksak - Observasjonskurve C, art 100256 \(beredskap\)](#)

Spesielle beslutninger ved hoftebrudd:

- Preoperativ vask utføres med såpe/vann, se [Smittevern - Preoperative forberedelser](#)
- Utfør screeninger og følg opp innsatsområder på eTavle, bruk:
 - [NEWS2 - Ansvar og gjennomføring](#)
 - [Pasientsikkerhetskort - Fall, risikovurdering](#)
 - [Pasientsikkerhetskort - Trykksår, risikovurdering](#)
 - [Pasientsikkerhetskort - Screening av ernæringsmessig risiko, NRS 2002](#)
 - [Pasientsikkerhetskort - Cam- delir](#)
- Legg inn urinkateter; se [Permanent kateter \(KAD\): innsetting: mann](#) ev. [Permanent kateter \(KAD\): innsetting: kvinne](#)
<http://ek.sihf.no/docs/pub/dok37382.pdf>
- Klargjør forordnet antibiotikadose, henges klart på intravenøs-stativ på senga
- Forebygg trykksår; bruk [Trykksår - Stillingsendringsskjema](#)
- Dokumenter i SPL Inkomstnotat, SPL Kartleggingsnotat, SPL Notat/evaluering

Pasienten er til operasjon (innen 24 timer)

Postoperativt

Ortoped

- Forordne tromboseprofylakse; lavmolekylært heparin de første 10 postoperative dagene, 1.dose 12 timer postoperativt, se [Ortopedisk kirurgi - Tromboseprofylakse](#)
- Påse at det er forordnet smerte- og kvalmestillende medikamenter
- Skriv operasjonsbeskrivelse i UNO Hofte og registrer i [DIPS - Operasjonsprotokoll](#)
- Rekvirer postoperativ røntgenkontroll
- Henvis til fysioterapi

Postoperativ overvåkning/Intensiv

Sykepleier

- Kartlegg kognitiv status, se [Pasientsikkerhetskort - Cam- delir](#)
- Dersom pasienten blir liggende på postoperativ overvåkning/Intensiv mer enn 12 timer: Administrer forordnet tromboseprofylakse
- Rekvirer blodprøver «Hoftebrudd 1. postoperative dag», ev. «Hoftebrudd utreisedag»
- Klargjør pasienten for overflytting til sengepost; bruk «Sengepostklar pasient» i sjekklisten

Røntgenavdeling

- Utfør røntgenkontroll 1. postoperative dag, se [Hoftebrudd - pasientforløp, bildediagnostikk](#)

Sengepost

Sykepleier/hjelpepleier

- Utfør postoperative observasjoner og tiltak; bruk «Sengepost, sykepleier/ Hjelpepleier» i Sjekklisten
- Følg opp videre samhandling med kommunen; send [PLO - Helseopplysninger](#)
- Påse at ev. belastningsrestriksjoner er skrevet inn nederst på side 2 i pasientinformasjonen og nederst til høyre på motivasjonsplakaten.
- Administrer 1. dose tromboseprofylakse 12 timer postoperativt dersom dette ikke er gitt på postoperativ overvåkning/Intensiv.

Tverrfaglig tavlemøte /visitt 1.postoperative dag

- Følg opp innsatsområder på eTavle
- Avklar videre plan med tentativ utreisedato og realistisk funksjonsnivå
- Utfør legemiddelsamstemming; [Legemidler - Informasjon ved utskrivning, samstemming av legemiddelliste](#)
- Fysioterapeut
1.postoperative døgn: Kartlegg pasientens funksjonsnivå, indikasjon for fysioterapi, gi informasjon om det videre forløp og ev. restriksjoner
Dersom indikasjon for fysioterapi:

- Med bakgrunn i beslutninger fra tavlemøte, gi informasjon i henhold til [Pasientinformasjon - Hoftebrudd, pasientforløp \(brosjyre\)](#) samt ADL - gang- og ev. trappetrening.
- Fortløpende vurdere fallrisiko og behov for ganghjelpemidler videre
- Gjøre pasienten kjent med motivasjonsplakaten, og oppfordre til bruk av denne ved utreise
- Vurdere behov for fysioterapi etter utskrivelse.
- Sende fysioterapi-informasjon til oppfølgende instans (Fysioterapisammenfatning eller Tverrfaglig sammenfatning EDI)

Ortoped

- Skriv journalnotat, bruk frase J_førstedagsnotat
- Vurder og signer svar på postoperativ røntgenkontroll og blodprøver
- Vurder behov for osteoporosebehandling; se [Hoftebrudd - Norske retningslinjer for tverrfaglig behandling](#) (kap. 14 Osteoporose – vurdering og behandling, s. 31)
- Vurder ev. henvisning til geriater/indremedisiner
- Informer om Nasjonalt hoftebruddregister; innsyn- og reservasjonsrett. Pasienten kan reservere seg her: Telefon 55 97 64 50 eller på nrl@helse-bergen.no (1)

Utreise

- Planlegg utreise; [Samhandlingsrutine – Varsling om innleggelse og utskrivningsklar pasient med bruk av elektronisk meldingsutveksling](#)
- Utfør punktene «Utreiseklar pasient»; [Hoftebrudd - pasientforløp, sjekkliste](#)
- Gi pasient/pårørende informasjon og opplæring i å sette antikoagulantia subcutant i god tid før utskrivelse, se [Pasientinformasjon - Injeksjon med lavmolekylært heparin](#)
- Fyll ut og gå igjennom pasientinformasjonsbrosjyre og motivasjonsplakat med pasienten.

Referanser

SI/06.03.02-27	Trykksak - Observasjonskurve C, art 100256 (beredskap)
SI/06.08.01-03	Pasientsikkerhetskort - Delirium, 4AT
SI/06.08.01-04	Pasientsikkerhetskort - Fall, risikovurdering
SI/06.08.01-05	Pasientsikkerhetskort - ISBAR, sikker muntlig kommunikasjon
SI/06.08.01-14	Pasientsikkerhetskort - Trykksår, risikovurdering
SI/15.01.02.01-01	DIPS - Oppmøtere registrering
SI/15.01.03.01-01	DIPS - Registrering av øyeblikkelig hjelp pasient, innleggelse
SI/15.01.14-01	DIPS - Melde til operasjon, Ø.hjelp ved innleggelse
SI/15.01.14-03	DIPS - Operasjonsprotokoll
SI/15.01.16.02-05	PLO - Helseopplysninger
SI/17.01-21	Triage - Til bruk ved nedetid av MetaVision/ DIPS: Veiledning for dokumentasjon ved innleggelse, akuttmottak
SI/17.01-22	Triage - Ansvar og gjennomføring, akuttmottak
SI/17.01.01-04	Anestesi - Premedisinering og faste legemidler, preoperativt
SI/17.01.01-08	Faste - før anestesi
SI/17.01.02-06	Intensiv - Standard postoperativ pasient
SI/17.07-02	Diabetes - Faste til operasjon
SI/17.07-12	Ernæringscreening

SI/17.12-19	Ortopedisk kirurgi - Tromboseprofylakse
SI/17.13.01-22	Trykksår - Stillingsendringsskjema
SI/17.19-06	Ortopedi - Preoperativ markering av operasjonssnitt
SI/17.21-01	Blærescanning
SI/17.23-32	4AT - Screening for delirium og kognitiv svikt, skjema
SI/17.27-11	Preoperativ - Kardiologisk vurdering før elektiv kirurgi
SI/17.27-12	Preoperativ - Kardiologisk vurdering før elektiv kirurgi, sjekklister
SI/17.27-15	Smittevern - Preoperative forberedelser
SI/17.27-17	NEWS2 - Ansvar og gjennomføring
SI/17.28.03-09	Pasientinformasjon - Injeksjon med lavmolekylært heparin
SI/17.28.03.08-49	Pasientinformasjon - Hoftebrudd, pasientforløp (brosjyre)
SI/17.29-17	Funksjonsstatus - Komparentopplysninger
SI/17.30.02-01	Hoftebrudd - Norske retningslinjer for tverrfaglig behandling
SI/17.30.02-04	Hoftebrudd - pasientforløp, preoperativt og postoperativt
SI/17.30.02-05	Hoftebrudd - pasientforløp, sjekklister
SI/17.34-01	Permanent kateter (KAD): innsetting: kvinne
SI/17.34-03	Permanent kateter (KAD): innsetting: mann
SI/21-01	Legemidler - Antibiotikabruk i sykehus, nasjonal faglig retningslinje
SI/21.01-20	Legemidler - Informasjon ved utskrivning, samstemming av legemiddellister
SI/21.01-22	Legemidler - Opptak av legemiddelanamnese og samstemming av legemiddellister ved innleggelse

1. Helse Bergen. 2021. Nasjonal kompetansetjeneste for leddproteser og hoftebrudd. Reservasjonsrett i Nasjonalt Hoftebruddregister. [oppdatert 19.10.2021, hentet 29.11.2021]. Tilgjengelig fra: <https://helse-bergen.no/nasjonal-kompetansetjeneste-for-leddproteser-og-hoftebrudd/reservasjonsrett-i-nasjonalt-hoftebruddregister>